

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування закладу вищої освіти)

Географічний факультет

(назва інституту/факультету)

Кафедра економічної географії та екологічного менеджменту

(назва кафедри)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан географічного факультету

Мирослав ЗАЯЧУК

«30» серпня 2023 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни**

Міжнародна економіка

(вказати назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

обов'язкова (цикл професійної підготовки)

(вказати: обов'язкова чи вибіркова)

Освітньо-професійна програма Міжнародний туризм,
(назва програми)

Спеціальність 242 "Туризм"
(вказати: код, назва)

Галузь знань 24 "Сфера обслуговування"
(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

Географічний
(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська
(вказати: якими мовами читається дисципліна)

Чернівці 2023 рік

Робоча програма навчальної дисципліни **Міжнародна економіка** складена відповідно до вимог її змісту (Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності 2015 р.) та відповідає освітній програмі «Міжнародний туризм» (спеціальність 242 «Туризм», галузь знань 24 „Сфера обслуговування”, уведеної наказом по університету №185 від 11.05.2021 р.

Розробник: доц. **Підгірна Валентина Никифорівна**, доцент кафедри економічної географії та екологічного менеджменту, к.екон.н.

Погоджено

з гарантом ОП «Міжнародний туризм» Олександр КОРОЛЬ

Затверджено на засіданні кафедри економічної географії та екологічного менеджменту

Протокол № 1 від “29” серпня 2023 року

Завідувач кафедри економічної географії та екологічного менеджменту

 Валерій РУДЕНКО

Схвалено навчально-методичною радою географічного факультету

Протокол № 1 від “29” серпня 2023 року

Голова навчально-методичної ради географічного факультету

 Наталя АНДРУСЯК

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Дисципліна “Міжнародна економіка” спрямована на формування у студентів теоретичних знань та вироблення практичних навичок щодо обґрунтування закономірностей розвитку міжнародної економіки, форм, методів та механізмів реалізації міжнародних економічних відносин, аналізу зовнішньоекономічної політики України у процесі її інтеграції в сучасні світогосподарські структури. Дисципліна орієнтує на з’ясування місця національних економік у системі світогосподарських зв’язків, розуміння сучасного світового економічного простору як глобалізованого економічного середовища, функціонування якого визначає тенденції суспільного розвитку.

Структуру та зміст курсу побудовано на основі узагальнення існуючих напрацювань у сфері зовнішньоекономічної діяльності, а також сучасних тенденцій розвитку вітчизняної економіки. Опановуючи курс, здобувач вищої освіти має розуміти сучасні тенденції та закономірності розвитку зовнішньоекономічної діяльності вітчизняних підприємств, їх сутність та види, методи та наслідки державного регулювання. По завершенні вивчення курсу здобувач вищої освіти має: розуміти основи здійснення зовнішньоекономічних операцій та укладання зовнішньоекономічних контрактів, вміти приймати обґрунтовані рішення у сфері ЗЕД.

Мета курсу – отримання студентами системних знань з об’єктивних закономірностей, умов, процесів і специфічних особливостей зовнішньоекономічної діяльності підприємства, а також набуття навичок їх практичного використання.

Пререквізити. З метою підвищення ефективності засвоєння курсу здобувач вищої освіти має вивчити до початку вивчення курсу «Основи менеджменту» такі предмети: «Економічна теорія», «Історія туризму», «Рекреологія», «Технологія туристичної діяльності».

2. Результати навчання:

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має набути таких **компетентностей**:

- здатність працювати в міжнародному контексті (ЗК7);
- здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон’юнктури світових ринків, оцінювати зміни міжнародного економічного середовища та вміти адаптуватися до них; застосовувати механізми розрахунків за валютними операціями у міжнародній торгівлі (ЗК17);
- здатність працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції суб’єктом туристичного бізнесу (ФК16).

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких програмних результатів навчання:

- ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися (ПР8);
- володіти державною та іноземною (ними) мовою (мовами), на рівні, достатньому для здійснення професійної діяльності (ПР11);
- розуміння закономірностей розвитку міжнародної економіки, форм, методів та механізмів реалізації міжнародних економічних відносин у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу і

людських ресурсів, міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин (ПРН 28).

Студенти також мають: оперувати базовими категоріями, концепціями, технологіями та методами у сфері зовнішньоекономічних відносин з урахуванням їх основних форм, вміло застосовувати аналітичний інструментарій дослідження стану та перспектив розвитку окремих форм ЗЕД з використанням сучасних знань про методи, форми й інструменти їх регулювання.

3. Опис навчальної дисципліни

3.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни <i>Міжнародна економіка</i>												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	3	5	4,0	120	2	30	30	-	-	60	-	залік
Заочна	3	5	4,0	120	2	8	8	-	-	104	-	залік

3.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин								
	денна форма					заочна форма			
	усього	у тому числі			усьог о	у тому числі			
		л	пр	с.р.		л	сем	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Модуль 1									
Змістовий модуль 1. Суть та основоположні принципи міжнародних економічних відносин									
Тема 1. Сутність міжнародних економічних відносин	13	4	4	5	15	2	-	13	
Тема 2. Місце і роль регіону у становленні міжнародних зв'язків	9	2	2	5	10	-	-	10	
Тема 3. Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.	9	2	2	5	12	-	2	10	
Тема 4. Нетарифне регулювання зовнішньої діяльності	13	4	4	5	12	2	-	10	
Тема 5. Форми виходу підприємств на міжнародні ринки	16	3	3	10	11	-	2	9	
Разом за ЗМ1	60	15	15	30	60	4	4	52	
Змістовий модуль 2. Ефективність зовнішньоекономічної діяльності підприємств									
Тема 6. Валютне регулювання міжнародної діяльності	13	4	4	5	15	2	-	13	
Тема 7. Торговельно-посередницька діяльність на зовнішньому ринку	9	2	2	5	12	-	2	10	
Тема 8. Структура і зміст	9	2	2	5	10	-	-	10	

міжнародних контрактів								
Тема 9. Ризики у зовнішньоекономічній діяльності та їх страхування	11	3	3	5	12	2	-	10
Тема 10. Міжнародна діяльність підприємств на території вільних економічних зон	18	4	4	10	11	-	2	9
Разом за ЗМ 2	60	15	15	30	60	4	2	52
Усього годин	120	30	30	60	120	8	8	104

3.3. Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів
1.	Тема 1. Сутність міжнародних економічних відносин	4	4
2.	Тема 2. Місце і роль регіону у становленні міжнародних зв'язків	2	4
3.	Тема 3. Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.	2	4
4.	Тема 4. Нетарифне регулювання зовнішньої діяльності	4	4
5.	Тема 5. Форми виходу підприємств на міжнародні ринки	3	4
6.	Тема 6. Валютне регулювання міжнародної діяльності	4	4
7.	Тема 7. Торговельно-посередницька діяльність на зовнішньому ринку	2	4
8.	Тема 8. Структура і зміст міжнародних контрактів	2	4
9.	Тема 9. Ризики у зовнішньоекономічній діяльності та їх страхування	3	4
10.	Тема 10. Міжнародна діяльність підприємств на території вільних економічних зон	4	4
Всього		30	40

3.4. Зміст завдань для самостійної роботи

№	Назва теми	Кількість годин
1	Правові форми українських та іноземних підприємств	3
2	Особливості міжнародної діяльності малих підприємств.	3
3	Напрями реалізації міжнародної політики України	3
4.	Зв'язок рівня зовнішньоекономічної діяльності з рівнем економічного розвитку країни	3
5.	Історичний аспект розвитку механізму регулювання ЗЕД в Україні	3
6.	Недержавне регулювання міжнародної діяльності, його суб'єкти і методи	3
7.	Тарифне регулювання та його основні елементи в Україні	3
8.	Регулювання та особливості здійснення зовнішньоторговельних операцій в Україні.	3
9.	Біржова торгівля ЗЕД України. Організація і проведення міжнародних торгів (тендерів) в Україні	3
10	Функції Національного банку України та комерційних банків по управлінню валютними ресурсами	4
11	Відповідальність за порушення валютного законодавства	4
12.	Організація діяльності митних брокерів	3
13.	Єдиний митний тариф України і порядок його застосування	3
14.	Іноземні інвестиції в Україні: види, форми, правовий режим, гарантії захисту,	3

	порядок здійснення, галузева та географічна структура і обсяги.	
15.	Організація морських, залізничних, автомобільних і авіаперевезень. Транспортні документи	4
16.	Світовий досвід використання режимів спеціальних економічних зон	4
17.	Умови і особливості створення СЕЗ в Україні, механізм їх функціонування	4
18.	Технологія виконання зовнішньоторговельної операції.	4
Всього		60

4. Методи навчання

Під час викладання даної навчальної дисципліни використовуються такі методи навчання:

- словесні (лекція, бесіда з елементами дискусії, розповідь, пояснення);
- наочні методи: демонстрація відео, презентації, періодичні видання, книги;
- електронне та інтерактивне онлайн-навчання (курси-ресурси, мультимедійні, дистанційні, web-конференції та вебіари тощо).
- методи стимулювання пізнавального інтересу: дискусії, навчальні ігри, тренінги, кейси, кросворди, доповіді.

1. Контроль засвоєння лекційного і самостійно опрацьованого теоретичного матеріалу здійснюється на основі **модульного письмового тестування, оцінювання письмового виконання завдань, усної співбесіди.**

2. Контроль засвоєння знань та набуття умінь і навичок при виконанні практичних робіт здійснюється шляхом **їх поточної перевірки й оцінювання.**

3. Контроль за виконанням ІНДЗ (за бажанням студента) здійснюється шляхом **оцінювання виконаних проектів та усного індивідуального захисту дослідження.**

4. Матеріал для **самостійної роботи студентів**, який передбачений в темі практичного заняття одночасно із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті.

Підсумкова оцінка (оцінка за **іспит**) з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності та за виконані ІНДЗ. Максимальну кількість балів, яку може отримати студент за модульне тестування (оцінювання засвоєння лекційного та самостійно опрацьованого матеріалу), виконання практичних робіт – у сумі становить 100 балів. Додатково студент може отримати до 20 балів за виконання ІНДЗ. Оцінка за екзамен виставляється за сумою всіх отриманих балів згідно зі шкалою оцінювання. При цьому в екзаменаційній відомості зазначається кількість набраних балів, оцінка за шкалою ECTS і оцінка за національною шкалою.

Політика оцінювання

• **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

- Питання плагіату та академічної доброчесності регламентуються ЗУ «Про вищу освіту» та локально-правовими актами ЗВО: Правила академічної доброчесності у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича https://drive.google.com/file/d/1EzBsehqERCEzxJwWerz6_eTUFUBGv4o/view.

- Положення про виявлення та запобігання плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича https://drive.google.com/file/d/16eJk4gKG5oJII2ot4UeSq2_BSgadrPI_/view

- та Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича https://drive.google.com/file/d/1CB4AIMVXSAyKf_CepI-k98GPc9E8KznQ/view

- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

- **Політика щодо визнання результатів здобутих шляхом неформальної освіти:** Відповідно до «Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №10 від 28 жовтня 2019 року)» (<https://drive.google.com/file/d/1o0CFtXHLrgqS-T43aFun6bIUvZO7Z0z1/view>) допускається зарахування практичних занять, навчальних елементів та отримання додаткових балів при наявності сертифіката (свідоцтва, тощо) отриманого здобувачем у неформальній освіті (курси, тренінги) з вивчення тем охоплених змістовим наповнення курсу.

5. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали).

Критерії оцінювання за основними видами робіт – [завантажити >>>](#)

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)									Кількість балів (екзамен)	Сумар на к-ть балів
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2						
T1-T2	T3	T4-T5	МКР 1	T6	T7- T8	T9-T10	T11	МКР 2	40	100
5	5	5	15	5	5	5	5	10		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Зараховано	A (90-100)	відмінно
	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незараховано	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

7. Засоби оцінювання та форми поточного і підсумкового контролю

Засобами оцінювання та демонстрування результатів є:

- тести ;
- проекти (індивідуальні проекти; дослідницько-творчі та ін.);
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- ситуаційні завдання та їх вирішення у групах.

Форми поточного контролю:

- усна (індивідуальне, фронтальне, групове опитування, участь у дискусіях, навчальних іграх);
- захисти презентацій, демонстрація відеоматеріалів тематичного характеру, захист проектів, ІНДЗ;
- письмова (тестування на платформі дистанційного навчання <https://moodle.chnu.edu.ua>, вирішення ситуативних завдань різних рівнів складності).

Форма підсумкового контролю: залік.

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять і має на меті перевірку знань здобувачів вищої освіти з окремих тем шляхом виконання конкретних завдань (презентацій чи тематичних тестувань). Кількість передбачених балів за різні види робіт зазначені у силабусі, робочій програмі, в системі дистанційного навчання Moodle, куди за умови онлайн-навчання студенти завантажують роботи, і де здійснюється тестовий контроль, та оголошуються під час занять (або виставляються в Moodle). Матеріал, винесений на самостійне опрацювання включений до тестів модульного і підсумкового контролю.

Тестові завдання різних форм розроблені до змістових модулів і покликані перевірити рівень засвоєння теоретичного матеріалу, здатності осмислити і відтворити зміст даної частини дисципліни.

Загалом весь матеріал поділений на два змістових модуля і підсумковий, які передбачають поступове накопичення балів упродовж семестру: ЗМ1

передбачає накопичення 30 балів, ЗМ2 – 30 балів, підсумковий модульний контроль (тести) – 40 балів, що в сумі складає 100 балів за семестр.

8. Рекомендована література

Рекомендована література:

Основна

1. Krugman, P. R., Obstfeld, M., & Melitz, M. J. (2017). *International Economics: Theory and Policy*. [rental edition], 11th Edition. 800p.
2. Лук'яненко Д. Г., Поручник А. М., Столярчук Я. М. (2014). *Міжнародна економіка*. Київ:КНЕУ. 762 с.
3. Савельєв Є. В.(2008) *Міжнародна економіка: підруч. 3-тє вид., перероб. і допов. К. : Знання*. 622 с.
4. Salvatore D. (2019) *International Economics*, 13th Edition. John Wiley & Sons, 720 p.
5. Gerber J. (2017). *International Economics*, Global Edition. Pearson. 510 p.
6. Чеботар С.І., Савельєв Є.В., Ларіна Я.С., Лизун М.В., Шевчик М.Г. (2010) *Світова економіка і торгівля*. Київ: Знання.212 с.
7. Козак Ю. Г. (2017) *Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях: підручник*. Київ: Центр учбової літератури 228 с.
8. Шевчук В.О. (2008) *Міжнародна економіка: теорія і практика: Підручник.-2-ге.вид. К.:Знання*, 663 с

Додаткова

9. Підгірна В.Н., Філіпчук Н.В. Конвергенція зовнішньої торгівлі в умовах глобальних викликів. *Науковий вісник Буковинського державного фінансово-економічного університету*. Економічні науки: збірник наукових праць у 2-х част. Чернівці: БДФЕУ, 2015. Вип. 28. Ч.І С. 401-408.
10. Вплив діяльності транснаціональних корпорацій на економічний розвиток України. *Збірник наукових праць [Буковинського університету]*. Серія: Економічні науки. Чернівці: БДФЕУ, 2014. Вип. 26. С. 457 - 465. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvbdfa_2014_26_58
11. Pidgirna, V. Filipchuk, N. Development of the tourist services market in Ukraine under conditions of transformation changer. *GeoJournal of Tourism and Geosites*. Year XIII, vol. 30, no. 2 supplement, 2020, p.794-800.
12. **Pidgirna V.**, Chubrey O. IMPERATIVES OF SYSTEM-BASED REFORMATION OF UKRAINIAN ECONOMICS IN CONDITIONS OF CRISIS. *The USV Annals of Economics and Public Administration*. Suceava, 2016. 2 (24).
13. **Pidgirna V.** Filipchuk N. POSITION OF UKRAINE IN THE INTERNATIONAL ECONOMY. *The USV Annals of Economics and Public Administration*. Suceava. 2019. 2 (30). P.95-101.